Dua ve beddûa üzerine

Gölcük'ten Mustafa Çolak: "Duâlarda kullanılan, 'Islahı mümkünse ıslâh eyle, mümkün değilse Kahhâr ism-i şerifinle kahreyle' cümlesi duâ âdâbına uygun mudur? Allah dilerse, O'nun kudreti için ıslâhı mümkün olmayan şey olur mu?"

Duâda istek ve ihtiyaçlarımızı hiç şüphesiz gücü, kudreti, ilmi, irâdesi ve hikmeti sonsuz olan âlemlerin Rabb'inden istiyoruz. Duânın hikmeti, kulluğumuzu idrâk etmemiz, acziyetimizi ve fakrımızı teslim etmemiz, Allah'tan isteme ve Allah'ı mercî bilme şuuruna ulaşmamız, her zaman başvuracak ve ihtiyaçlarımızı arz edecek bize en yakın ve en güçlü hâcet kapısının bulunduğunu takdir etmemiz, yani kulluk âdâbını her an yaşamamızdır.

Duânın özü; her halimizde bizimle birisinin var olduğunu, eğer O'na yönelirsek, O'nun, bize yardımcı olacak en büyük kuvvet ve kudret Sahibi olduğunu, bizi işittiğini, bizim ihtiyaçlarımızı gördüğünü, bize imdat ettiğini bilmek, O'na yönelmek, O'na teveccüh etmek, O'na kalben yaklaşmaktır. Bediüzzaman Hazretlerinin ifâdesiyle, duânın "en mühim ciheti, en güzel gâyesi, en tatlı meyvesi şudur ki: "Duâ eden adam anlar ki, Birisi var; onun hâtırat-ı kalbini işitir, her şeye eli yetişir, her bir arzûsunu yerine getirebilir, aczine merhamet eder, fakrına medet eder." (1)

Duâ ederken kesin ifâdeler kullanmalıyız, azmimizi ve gayretimizi açık, kat'î, kesin ve kararlı cümlelerle ifâde etmeliyiz, "eğer dilersen…" tarzında işi Allah'ın dileğine havâle eden cümlelerin duâda uygun olmadığını, çünkü zaten Allah'ın "dilerse" yapacağını ve "dilerse" duâyı kabul edeceğini, Allah'ı hiç kimsenin hiçbir şey için icbar edemeyeceğini Peygamber Efendimiz (asm) bildiriyor.

Ebû Hüreyre (ra) anlatmıştır: Peygamber Efendimiz (asm), "Sakın sizden biriniz dua ettiği zaman, "Allah'ım, eğer dilersen beni mağfiret eyle! Allah'ım eğer dilersen bana merhamet eyle! Diye duâ etmesin. Duâda azimli ve kararlı olsun. Çünkü (zaten) Allah dilediğini yapıcıdır. O'nu hiç kimse hiçbir işe zorlayamaz." buyurmuştur. (2)

Mü'min mü'mine lânet etmez, kahır okumaz. Mü'min mü'minin gıyâbında lehine ve

hayrına duâ eder, aleyhinde ve kötülüğü için bedduâ etmez. Kötülükleri ve seyyiâtı varsa ıslahı için duâ eder, kahr u perişan olması için duâ etmez. Islahı için duâ ederken, hiç şüphesiz, "ıslahı mümkünse…" tabirini kaldırmalı, doğrudan ıslahını ve hidâyetini istemelidir. Böylece hadiste de geçtiği gibi, duâya netlik ve kesinlik kazandırılmış olur.

İslâm düşmanları için bile olsa, bedduâ etmek aslında tavsiye edilen bir husus değildir. Islah olmaları için duâ edilir. Ancak ıslah olmadıkları takdirde nerede, nasıl ve ne boyutta kahrolacaklarını duâmıza almamıza gerek yoktur. Cenab-ı Hak Ahkemü'l-Hâkimîn'dir. Kur'ân'da Hazret-i Nuh'un (as), kavmi için azap istediğine dâir âyetler vardır. Ancak Hazret-i Nuh (as) bu neticeye dokuz yüz küsur sene devam eden zorlu ve cefâkâr bir tebliğ döneminden sonra ulaşmıştır. Demek, azap istemeye istihkak kazanmak için önce tebliğ hususunda ciddî bir cehd ve gayret sarf etmelidir. Âyetleri inceleyelim: "Nuh dedi ki: 'Rabb'im, doğrusu ben milletimi gece gündüz çağırdım. Fakat benim çağırmam, sadece benden uzaklıklarını artırdı. Doğrusu ben, Senin onları bağışlaman için kendilerini her çağırışımda, parmaklarını kulaklarına tıkadılar, elbiselerine büründüler, direndiler, büyüklendikçe büyüklendiler. Sonra, doğrusu ben onları açıkça çağırdım. Sonra onlara açıktan açığa ve gizliden gizliye de söyledim. Dedim ki: "Rabb'inizden bağışlanma dileyin. Muhakkak O, çok bağışlayandır." (3)

Hazret-i Nuh (as) tebliğine devam ederken, "Onlar insanlara, 'Sakın tanrılarınızı bırakmayın. Ved, Suva', Yağus, Yeûk, ve Nesr putlarından asla vaz geçmeyin.' dediler. Böylece bir çoğunu saptırdılar. Rabb'im, Sen bu zâlimlerin (artık) dalâletlerini artır. Onlar günahları yüzünden suda boğuldular. Ateşe sokuldular. Kendilerine Allah'tan başka yardımcı bulamadılar. Nuh dedi ki: 'Rabb'im, yer yüzünde hiçbir inkârcı bırakma. Sen onları bırakırsan, muhakkak onlar Senin kullarını saptırırlar.' (4)

Dipnot:
(1) Sözler, s. 288;
(2) Müslim, Duâ, 3;
(3) Nuh Sûresi, 71/5-10;
(4) Nuh Sûresi, 71/23-27